

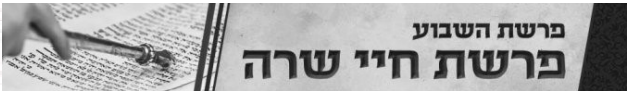
עזון תורני שכוחי

בעזה"י

אגדה של תורה

גליון 588

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה".

פנתח האלה

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" אומר רש"י: "כולן שווין לטובה".

נשאלת השאלה וכי כל חייה של שרה טובים היו? הרי רוב שנותיה ציפתה לילדים, ומה עם הסבל שעברה עם הגר שפחתה המתנשאת והתנהגות ישמעאל בנה? ואיך שכחנו את חטיפתה בידי פרעה ואבימלך? אפילו מותה היה טראגדי... אדרבא, שנותיה היו מסכת סבל וייסורים, וכיצד זה מסתדר עם דברי רש"י שכל שנותיה שווים היו לטובה?

אומר השפת אמת זצ"ל שקיבלה בתמימות ובאהבה מה שעבר עליה כל ימי חייה. הכל היה טוב בעינייה, תמיד היה לה טוב". כי כל מה שה' עושה, לטובה הוא עושה. אם הקב"ה גזר עליה למשל להיות עקרה, הרי שיש בכך מטרה טובה. וממילא כל ימי חייה עברו בהרגשה טובה והיו שווין לטובה, כולל ימי הצרות והייסורים.

יהודי צריך תמיד להתחזק באמונה שהקב"ה נמצא ומשגיח, והכל לטובה, הגאון רבי משה לוי זצ"ל היה משגן לתלמידיו, כי הידיעה שהכל לטובה הכרחית, ועל האדם להתרגל לקבל כל דבר באהבה, ולהיות סמוך ובטוח שהכל לטובתו. מאבינו שבשמים שאוהב אותנו בלי סוף, לעולם לא יכול לצאת רע בשום אופן. אדם יכול לומר שהוא במצב קשה, אך בשום אופן לא במצב "רע". אמנם בעינינו נראה הדבר כרע, אך ללא ספק הדבר לטובתו ולטובת נשמתו.

מדוע אנו אומרים בברכת אבות "גומל חסדים טובים" - היה הגר"מ מקשה - הרי די היה לומר "גומל חסדים"? הוא שואל והוא משיב: אצל בשר ודם יכול להיות חסדים שבסוף יצא מהם דברים רעים, ואילו חסדיו של הקב"ה תמיד "טובים". יסוד בסיסי וחשוב זה, הבין התנא הקדוש נחום איש גמזו, וזה ליוה אותו בכל חייו. ומכאן שמו "נחום איש גמזו" - מפני שעל כל דבר "רע" שארע לו, היה אומר: "גם זו לטובה". ומדוע לא פשוט לאנשים להאמין שהכל לטובתם? כי לא תמיד מבין האדם איך יכול הדבר להיות לטובתו, כאשר אין גרוע מזה מנקודת מבטו. וזה מפאת שראייתו חלקית ומצומצמת, ואינו יכול להביט על התמונה הכוללת, שרק על ידה ניתן להבין כי הדבר נעשה לטובתו.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

שואלים חז"ל מדוע מחלקת המילה שנה את שנותיה של שרה לשלוש? ועונים על כך (רש"י) "בת מאה כבת עשרים לחטא ובת עשרים כבת שבע ליופי". לאמר, לכך נחלקו שנותיה של שרה בצורה זו, ללמדך שכשם שעד גיל עשרים אין מענישין בבית הדין של מעלה כך היתה שרה עד גיל מאה ללא חטא, בבחינת בת מאה כבת עשרים לעניין החטא. ולעומת זאת, בהיותה בת עשרים היתה היא כבת שבע ליופי.

נשאלת השאלה - איזה שבח ויקר הוא לשבח אישה בת עשרים ביופייה של ילדה בת שבע? והלא דרכה של בת העשרים היא לטפח ולשמר את יופייה הרבה יותר מילדה בת שבע, ואם כן מהי העדיפות ליופי בת השבע בו אנו משבחים את שרה אמנו בהיותה בגיל עשרים?

את התשובה לכך עונה מרן ראש ישיבת פורת יוסף, הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל. בת עשרים כבת שבע ליופי, אין הכוונה שהיה יופייה בגיל עשרים כיופייה של ילדה בת שבע, אלא שהיה היחס שלה כבוגרת בת עשרים ליופי, כיחסה של ילדה בת שבע לאותה מעלה.

לאמר, כשם שילדה בת שבע אינה מתפארת, מתגאה ומתנשאת בעקבות יופייה, ואינה "עושה מזה עסק", כך היו דרכה ואורחותיה של שרה בגיל עשרים למרות יופייה הנדיר. וכמאמר חז"ל (מגילה ט"ו), ששרה היתה אחת מיפות העולם לדורותינו. נלמד כולנו מדרכה של אמנו הראשונה - שרה, אשר בתבונות נפשה השכילה והנחילה לכולנו את הזכות ואת החובה לנהוג על פי שיקול דעת הרואה נתונים פנימיים אמיתיים וערכיים בלבד ואינה מתבססת ואינו נוטה אחר נתוני חיצוניות שקר וכזב.

זמני השבת

הדלקת נרות מוצאי שבת

5:20 4:19

נא לשמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה

ל"ת: 5:54

אָהַבְתָּ אֱלֹהֶיךָ

*תיקנו חכמים בתפילת שחרית לומר את הלשון 'יוצר אור ובורא חושך', להזכיר את בריאת החושך ביום, כדי להוציא מליבם של הטועים שהיו אומרים שמי שברא אור לא ברא חושך. צריך להפסיק בין המילה 'יוצר' ל'אור', כדי שלא יתחברו המילים וישתמע כאילו אומר 'יוצרור'.

*מי שסיים ברכת 'הבורח בעמו ישראל באהבה', ועדיין לא התחיל קריאת שמע, ושמע את שליח הציבור או אדם אחר המסיים ברכה זו, לדעת השלחן ערוך לא יענה 'אמן', כדי שלא יהיה הפסק בין ברכתו לבין קריאת שמע.

לדעת הרמ"א מותר לענות אמן, ואין בזה משום הפסק, כיון שאין שייכות ממש בין הברכה לבין קריאת שמע, אלא הן ברכות בפני עצמן, שתיקנו חכמים שיברכו אותן לפני קריאת שמע. ומכל מקום ראוי לסיים ברכה זו יחד עם השליח ציבור, ואז ודאי לא יצטרך לענות אמן.

*הקורא קריאת שמע ללא ברכותיה [כגון שקרא קודם התפילה, כדי לא לאחר זמן קריאת שמע], יצא ידי חובת קריאת שמע, ויכול אחר כך לומר את הברכות בפני עצמן, ללא קריאת שמע. אמנם טוב שיחזור ויקרא קריאת שמע עם הברכות, כדי שיעמוד לתפילת שמונה עשרה מתוך דברי תורה, וקריאת שמע זו – שאינו חייב בה – נחשבת כלימוד תורה.

אהל לחידוש

חידושים ופג'נים לשולחן השבת

"וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם לעפרון את הכסף אשר דיבר באזני בני חת, ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר".
כותב המדרש (רבה) 'נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו' (משלי כח), 'נבהל להון איש רע עין' זה עפרון, שהכניס עין רע בממונו של צדיק, 'ולא ידע כי חסר יבואנו', שחסרתו התורה וא"ו, דכתיב וישקול אברהם לעפרון".

רבי נתן מברסלב זיע"א בספרו 'ליקוטי הלכות' (תפילין, ה) כותב יסוד עמוק וחשוב בעבודת ה': אברהם אבינו ועפרון מסמלים שתי תכונות שנמצאות בתוך כל אדם. אברהם מסמל את האמונה וההתחדשות, ועפרון, כשמו כן הוא, מסמל את יסוד העפר - עצלות ועצבות. רבינו נחמן מברסלב זיע"א כותב בספרו 'ליקוטי מוהר"ן' (חלק א, תורה קנה) שאמונה היא בחינת 'עפר דקדושה' כמו שכתוב (תהילים לו) "שכן ארץ ורעה אמונה". וזה לשון רבי נתן: "עפר שמקבלים ממנו חיות לגדול ולצמוח בעבודת ה', ולדלג על כל המניעות והעיכובים ולבלי להסתכל על שום דבר, כי אמונה הוא בחינת כוח הגדל וכוח הצומח". עפר דקדושה הוא "עפר החיים" ששורשו הוא 'אמונה'. אברהם אבינו שהיה 'ראש למאמינים' מסמל את הרעננות וההתחדשות בעבודת ה' שמביאים את האדם לחיים ארוכים ונצחיים. לכן, קנה את 'מערת המכפלה', שאומר עליה רבי נתן, שנקראת כך: "על שם חיים ארוכים של הצדיקים שקדושתם וחיותם כפולה תמיד, כי בכל יום מוסיפים קדושה על קדושה, תשובה על תשובה".

ומנגד, עפרון הוא 'עפר המוות', הוא מושך את האדם למטה- לכבדות ולייאוש. עפרון הוא הקליפה שגורמת ליהודי שלא להאמין בעצמו ובחיייו. עפרון לוקח מהאדם את התקווה והאופטימיות, כך שמבזבז את זמנו לריק, ולא מוציא מהכוח אל הפועל את הכוחות והכישורונות שלו. הוא נובל ומת.

עוד נאמר בפרשתנו "ואברהם זקן בא בימים" (כד), כותב על כך ה'שפת אמת' זיע"א (חיי שרה, תרל"א): "כי חיות ה' שיש בכל דבר הוא תמיד חדש, כמו שכתוב 'מחדש בכל יום תמיד', ופירוש תמיד - בכל רגע. ולפי מה שאדם מדבק כל דבר בכוח הפנימיות ואינו נדבק בטבע וגשמיות, כמו כן יש אצלו תמיד התחדשות".

היינו, שאברהם 'בא עם הימים', בגלל שהוא היה 'ראש למאמינים' שהאמין בעצמו ובחיייו, הוא ניצל כל יום מימי חייו ולא נכנע לשגרה ולאפרוריות של החיים, אלא נלחם בעפרון, עם קליפת 'עפר המוות'. אברהם האמין שכל יום הוא מתנה, כל יום הוא חדש, ואין יום דומה לחברו כלל, ואין יום שתלוי בעבר או בעתיד, ומתוך כך, ידע לנצל אותו עד תומו. <<< המשך בעמוד אחרון >>>

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

הסימנים שביקש אליעזר בתפילתו - "שתה וגם גמליך אשקה" - אירעו בצורה מושלמת! כה מושלמת, עד שאליעזר עצמו נותר פעור פה - "והאיש משתאה לה, מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו". בתחילה נענית רבקה לבקשתו לשתות מעט מים: "ותמהר, ותער כדה על ידה ותשקהו". רק אחרי שהוא מסיים לשתות, היא מציעה את חלקו השני של הסימן שביקש אליעזר "וגם לגמליך אשאב עד אם כילו לשתות". מאחר שוודאי היה זה מן השמים שהיא תיענה בצורה מדויקת לבקשתו של אליעזר, למשל, שהציעה לשאוב דווקא לגמליו ולא לאנשים שאיתו, מדוע רק לאחר שסיים אליעזר לשתות, הציעה רבקה לשאוב גם לגמלים: "שמא תישארו כאן לשבת?", הציע היהודי הדור הפנים לשלושת הסוחרים ביום רביעי בשבת.

"ממהרים אנחנו לדרכנו", מיאנו בנימוס. "חפצים אנו להספיק עוד מספר עסקאות טרם נשוב לבתינו". יצאו היהודים לדרכם, אלא שלצערם התברר לאחר חצי יום שגלגל הכרכרה נשבר ועליהם לשוב לכפר שממנו באו ולשבות בו. כאשר שבו לבית המארח, התמלא הלה שמחה גדולה. "שמחה גדולה היא לנו שזכינו באורחים חשובים כמותכם לשבת. אולם דעו לכם, הרמה באכסניה שלנו היא משופרא דשופרא, המחיר אינו זול כלל - 500 דולר לאדם לשבת שלמה, אבל הוא שווה כל סנט. כל שתאוה נפשכם צוו נא עלינו ונכין לכם ביד רחבה ובטעם גן עדן". שלושת הסוחרים לטשו עיניים בוהות זה בזה. הכנסת אורחים זו, או שמא הכנסה קלה? כך מכבדים יהודים שאין להם כל ברירה אחרת ואנוסים הם לשבות הרחק מביתם? כלום מנצלים עושקים מהם ממון רב??? לאחר התייעצות קלה החליטו שמוזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה. רוצה בעל האכסניה להרוויח מהם הון עתק? לו יהי. אולם הם יאמצו בחוס את המלצתו ולא יחסכו במאומה. שבת אחת בחייהם יעשו מעין עולם הבא עם כל תענוגי העולם הזה.

רשימת מאכלים מפורטת הוגשה לבני הבית, לכל אורח סוג אחר של מאכלים האהובים עליו, בסוגי תיבול שונים. עוגות שונות וחלות כיד המלך. גם פירות ומיני מגדים לא נעדרו.

במהלך השבת חשו האורחים עצמם חופשיים לשיר כאוות נפשם, שוחחו בדברי תורה אל תוך הלילה בלא להתחשב במנוחתם של בעלי הבית, וביקשו וקיבלו שתייה חמה וקרה עם מגדנות בין סעודה לסעודה. אתא ובא מוצאי שבת קודש, ושלושת הסוחרים שלפו מארנקיהם את שטרות הכסף, נכונים לשלם לבעל האכסניה על הטרחה הגדולה שטרם עבורם. "מחיר מופרז דרשת", אמרו לו בפנים חמוצות, "אבל עלינו להיות הוגנים ולציין שאכן הענקת שירות שאין בנמצא כמותו".

בעל האכסניה חייך בטוב לב ודחה את ידיהם המושטות. "חלילה לי מלקחת מכם פרוטה", הצהיר בחוס. "וכי עולה בדעתכם שאמכור את מצוות הכנסת אורחים החשובה שבה זכיתי?! לא ולא!

"ואם תשאלו מפני מה דרשתי מכם סכום כה מופרז עבור שבת שהייתם אנוסים לשהות בצל קורתתי? מפני שידעתי שרק כך תרגישו בני חורין לדרוש ככל שעולה על לבכם ותתענגו בשבת כיאה וכיאות לבני מלכים..."

רבנו חיים בן עטר, ה"אור החיים" הקדוש, מבאר שרבקה רצתה להעניק לאליעזר חסד מושלם.

ידעה רבקה שאם תגיד לאליעזר "שתה וגם לגמליך אשאב", בנשימה אחת, הוא ירגיש מבוכה. אין זה דבר קל לשאוב לעשרה גמלים מים לשתות. לא נעים לקבל כל כך הרבה חסד. אליעזר היה ממהר לשתות כדי לקצר את הטרחה שלה עבורו. רבקה הציעה לו לשתות. רק לשתות. אחרי שהוא סיים לשתות בנחת, כחפצו, המשיכה רבקה לקיים את חלקו השני של הסימן בחסד מופלא ובמאור פנים.

***

אנחנו משתדלים לעזור, לסייע, לעשות חסד עם הזולת. אבל יש חסד גדול יותר: רגישות. האזנה. להיות ער לצורכי הזולת. שירגיש נוח בעת שהוא מקבל. "שלא יראה את זה בחשבונית" - שלא יצטמק במבוכה כשהוא מקבל את העזרה, שלא ירגיש שהוא מטריח. "אשרי משכיל אל דל", שיבח דוד המלך חסד כזה של נתינה, "ביום רעה ימלטהו ה'". (הרב ישראל קעניג)

לעילוי נשמת יהודה לוי ז"ל בן צביה וגבריאל נלב"ע ט' באב תש"פ

בעל ספר 'הלקח והלבוב' (חיי שרה) כותב עוד הבדל בין אברהם אבינו לעפרון: רבנו בחיי מביא שהסיבה שכתוב 'עפרן' חסר וא"ו, כי עולה בגימטריה 'רע עין' הפך מידתו של אברהם אבינו, שהוא סמל ה'עין הטובה' כפי שכתוב במשנה (אבות ה, כג) 'ג' מידות של אברהם אבינו; עין טובה וכו"', ומחדש ה'מגלה עמוקות', שלכן אברהם אבינו קנה את המערה ב'ארבע מאות' כסף, כי מספר 'ארבע מאות' עולה בגימטריה 'רע עין' ואברהם אבינו רצה לבטל את קליפת 'עפרן'.

עוד כותב ה'מגלה עמוקות' ש'וייקם ש'דה ע'פרון" ראשי תיבות 'עשו', כי גם עשו הרשע מסמל את מידת 'רע עין', כפי שמרמז רבינו בחיי, שעשו בא עם 'ארבע מאות' איש להילחם ביעקב אבינו, ו'ארבע מאות' עולה כמניין 'רע עין' כנ"ל. לעומתו, יעקב אבינו מרמז את מידת 'עין טובה' כמו שכותב הגאון מוילנא זיע"א על הפסוק (משלי כב) "טוב עין הוא יבורך", 'טוב עין' זה יעקב שחי קמ"ז שנה, קמ"ז שווה בגימטריה 'טוב עין'.

וזה לשון 'הלקח והלבוב': "החיד"א הקדוש זיע"א כותב 'ו'אברהם ז'קן ב'א ב'ימים", ראשי תיבות 'זבוב'. זבוב הוא הקליפה של 'רע עין' - למצוא תמיד את החיסרון שיש בזולת ולדבר עליו לשון הרע, כדוגמת הזבוב, כמבואר ביכלי יקר' (פרשת מצורע) שדרך הזבוב שתמיד נמשך למקום המכה והלכלוך".

והתיקון הוא שמחה וחשק בלימוד התורה, כמו אברהם אבינו שישב ועסק בתורה. רמז לכך מביא 'הלקח והלבוב' בשם רבי יהודה עטייה זצ"ל בספרו 'מנחת יהודה' ש'זבוב' מרומז בפסוק (דברים לג, יח) "שמח ז'בולון ב'צאתך ויששכר ב'אהליך". כלומר, לא רק אהבת תורה מתוך עין טובה וחיות כמו שבט יששכר, אלא גם החזקת לומדי תורה מתוך עין טובה ושמחה, כמו שבט זבולון שתמכו בשבט יששכר.

יוצא מדברים אלו, שעל ידי שיש לאדם מידת 'עין טובה' על עצמו, הוא יכול להגיע לידי אמונה בעצמו ולהאמין שיש ערך וחשיבות לחייו, ומתוך כך יגדל ויצמח. הוא ידע איך לנצל את הזמן ללימוד תורה ולעשות דברים טובים לו ולזולת. כי כל הייאוש, העצלות והעצבות שיש לאדם, הכל נובע מ'עין רעה', שמסתכל על עצמו בצורה שלילית וקטנה, וזה מה שגורם לו לכבודות ולהיות נמשך ל'עפר' - למטה, לחיים בלי ערך ומשמעות.

אמונה שלמה בה' יתברך באה לידי ביטוי בעיקר באמונה של אדם בעצמו, שהוא יקר וחשוב בעיני אביו שבשמים. ואם הוא לא מאמין שהקב"ה חפץ בו ובעבודתו, אזי חסרה לו אמונה בה'. אברהם אבינו שהיה 'ראש למאמינים' וראש לאומה הישראלית, ביטל את קליפת עפרון, הוא הנחיל ולימד אותנו דרך בעבודת ה' מתוך עין טובה וזריזות, התחדשות ושמחה, חשק וחיות, אמונה בה' ובעיקר אמונה בעצמנו.

חדש!!! חדש!!! מנין נוסף למנחה בשעה 13:00 בבית הכנסת עולי בבל רח' יוסף חיים 10
מנין נוסף לערבית 20:00 בבית הכנסת עולי בבל רח' יוסף חיים 10

ברכה והצלחה ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו
אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 16:20

בית הכנסת "עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 16:20
שיעורי תורה מידי יום לאחר ערבית
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
טוביה שרבי בן נזימה ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפחתו הי"ו
אלון כהן בן אורנה ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 16:20
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב שמואל רביע שליט"א
יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א